

euRONATUR



BIOM
UDRUGA / ASSOCIATION



ZADRSKA DEKLARACIJA

Sledečo izjavo, poimenovano "Zadrška deklaracija", so sprejeli udeleženci 4. konference, organizirane v okviru partnerstva Adriatic Flyway¹, ki je potekala v Zadru na Hrvaškem med 25. in 29. aprilom 2022.

Udeleženci 4. konference partnerstva Adriatic Flyway smo, tako kot tudi naravovarstvena fundacija EuroNatur, partnerstvo Adriatic Flyway (Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), Slovenija, Združenje BIOM, Hrvaška, Hrvaško društvo za varstvo ptic in narave (CSBNP), Ornitološko društvo "Naše ptice", Bosna in Hercegovina, Center za zaščito in raziskovanje ptic (CZIP), Črna gora, Albansko ornitološko društvo (AOS), Zaščita in ohranjanje naravnega okolja v Albaniji (PPNEA), Društvo za zaščito in proučevanje ptic Srbije (BPSSS), Makedonsko ekološko društvo (MES), Severna Makedonija, BirdLife Europe and Central Asia in Vulture Conservation Foundation,

ZASKRBLJENI zaradi velikega števila predvsem selivskih vrst prostoživečih ptic v Evropi, katerih število izrazito upada, nekaterih izmed njih zaskrbljujoče hitro;

VZNEMIRJENI zaradi razsežnosti nezakonitega ubijanja in odvzema prostoživečih vrst ptic vzdolž jadranske selitvene poti (Adriatic Flyway)

¹ Projekt Adriatic Flyway zajema naslednje države: Albanijo, Bosno in Hercegovino, Hrvaško, Severno Makedonijo, Črno goro, Srbijo in Slovenijo.

in nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami ptic iz držav, prek katerih poteka selitvena pot, z (drugimi) državami članicami EU², kar prispeva k nadaljnjemu upadanju populacij prostoživečih vrst ptic v Evropi;

MOČNO V PRID potekajočim pobudam za boj proti nezakonitemu ubijanju, odvzemu in trgovanju z prostoživečimi vrstami ptic v Evropi in sredozemski regiji, vključno z „*Načrtom za zatrtje nezakonitega ubijanja, lovljenja s pastmi in trgovanja s pticami*“³ Evropske komisije, „*Rimskim strateškim načrtom 2020 - 2030: Izkoreninjenje nezakonitega ubijanja, odvzema in trgovine z prostoživečimi pticami v Evropi in sredozemski regiji*“⁴ Konvencije o ohranjanju evropskih prostoživečih živali in naravnih habitatov (Bernska konvencija) in *Konvencijo o ohranjanju selitvenih vrst prosto živečih živali* (CMS, Bonska konvencija), in projektom LIFE Against Bird Crime⁵;

VZEMIRJENI zaradi razsežnosti nadaljnjih groženj prostoživečim pticam vzdolž jadranske selitvene poti, predvsem zaradi električnih udarov in trčenj z električno infrastrukturo⁶ kot tudi zaradi zastrupljanja s svincem in strupenimi vabami⁷;

MOČNO V PRID potekajočim pobudam za zmanjšanje električnih udarov in trkov z električno infrastrukturo, kot sta CMS Energy Task Force⁸ in Renewables Grid Initiative⁹;

MOČNO V PRID potekajočim pobudam za korenito zmanjšanje širjenja svinca v okolje, vključno s prepovedjo uporabe strelnega orožja s krogli, ki vsebujejo svinec, na mokriščih v vseh državah EGP¹⁰, in predlagano omejitvijo svinca pri streljanju na prostem, lovu in ribolovu v EU¹¹;

MOČNO V PRID potekajočim pobudam za korenito zmanjšanje nezakonitega zastrupljanja prostoživečih živali, kot je projekt LIFE Balkan Detox;

SEZNANJENI, da sta Slovenija in Hrvaška ob jadranski selitveni poti državi članici EU, kjer so v veljavi direktive EU o pticah in habitatih^{12,13}, da so Srbija, Črna gora, Albanija in Severna Makedonija v fazi pristopnih pogajanj za pridružitve EU in da je Bosna in Hercegovina potencialna kandidatka za vstop v EU.

Fundacija EuroNatur, partnerstvo Adriatic Flyway (glej zgoraj), BirdLife Europe and Central Asia, Vulture Conservation Foundation in udeleženci 4. konference partnerstva Adriatic Flyway zatorej

OPOZARJAMO na Fruškogorsko deklaracijo¹⁴, sprejeto na 3. konferenci partnerstva Adriatic Flyway v Srbiji, 22. marca 2018;

POZIVAMO vlade držav vzdolž jadranske selitvene poti, da zagotovijo pravno varstvo za prostoživeče

² Kot predlagano že na konferenci, za knjigo povzetkov glej https://www.euronatur.org/fileadmin/docs/Vogeljagd-Kampagne/AF4_Book_of_Abstracts_FINAL.pdf. Glej tudi nacionalne številke, objavljene v ločenih poročilih, kot na primer za Srbijo pod <https://poslednijilet.rs/>, za Slovenijo pod <https://stopkrivolov.ptice.si/o-krivolovu/> ali za Črno goro pod <https://czip.me/reports/?lang=en>.

³ <http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/docs/Roadmap%20illegal%20killing.pdf>

⁴ https://www.cms.int/sites/default/files/document/cms_mikt4_inf.5_rome-strategic-plan-2020-2030_e.pdf

⁵ <https://flightforsurvival.org/life-against-bird-crimes/>

⁶ <https://poslednijilet.rs/wp-content/uploads/2022/01/tzvestaj-o-elektrokuciji-final.pdf>

⁷ <https://balkandetoxlife.eu/wp-content/uploads/sites/2/2022/04/Balkan-Vultures-Poison-Study-2022.pdf>

⁸ <https://www.cms.int/en/taskforce/energy-task-force>

⁹ <https://renewables-grid.eu/>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0057&from=EN>

¹¹ <https://echa.europa.eu/hot-topics/lead-in-shot-bullets-and-fishing-weights>

¹² Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prostoživečih ptic

¹³ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter divje favne in flore

¹⁴ https://www.euronatur.org/fileadmin/docs/Vogeljagd-Kampagne/Fruska_Gora_Declaration.pdf

ptice in njihove habitate v skladu z določbami Banske in Bernske konvencije ter direktive EU o pticah in habitatih, da se prostoživečim vrstam ptic in njihovim habitatom zagotovi ugodno stanje ohranjenosti;

POZIVAMO vlade držav vzdolž jadranske selitvene poti¹, da sprejmejo drznejše ukrepe za krepitev pristopa ničelne tolerance do nezakonitega ubijanja, odvzema in trgovine s prostoživečimi pticami (IKB), in sicer z razvojem, sprejetjem, financiranjem in uresničevanjem nacionalnih akcijskih načrtov za učinkovito zmanjšanje IKB v okviru svojih držav, tako kot je predvideno v Rimskem strateškem načrtu⁴, ki so ga sprejele vse omenjene vlade;

PROSIMO Sekretariat Konvencije o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (CMS, Banska konvencija) kot tudi Medvladno delovno skupino za boj proti nezakonitemu ubijanju, odvzemu in trgovini s pticami selivkami v Sredozemlju (CMS-MIKT) in Sekretariat Konvencije o ohranjanju evropskih prostoživečih živali in naravnih habitatov (Bernska konvencija), da zagotovijo pomoč vladam držav v obravnavanem območju pri procesu zatiranja nezakonitega ubijanja, odvzema in trgovine s prostoživečimi vrstami ptic vzdolž jadranske selitvene poti;

PROSIMO Evropsko komisijo, da preuči nezakonito ubijanje in odzem prostoživečih ptic v svojih državah članicah in kandidatkah za pristop k EU vzdolž jadranske selitvene poti in nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami ptic iz teh držav v (druge) države članice EU, ter okrepi svoja prizadevanja za odpravo nezakonitega ubijanja, odvzema in trgovanja s prostoživečimi vrstami ptic vzdolž jadranske selitvene poti, skupaj z vladami teh držav;

PROSIMO vlade, omrežne operaterje in elektroenergetska podjetja držav vzdolž jadranske selitvene poti, da povečajo svoje napore, v sodelovanju z vsemi zadevnimi deležniki in z upoštevanjem že obstoječih mednarodnih in nacionalnih smernic in pobud, pri zmanjševanju električnih udarov in trkov prostoživečih ptic z električno infrastrukturo.

POZIVAMO države članice EU, Evropsko komisijo, Evropski svet in Parlament, da uresničijo „ambiciozni akcijski načrt za ničelno onesnaževanje“ in zagotovijo popolno omejitev svinčenega streliva v okviru že uveljavljene uredbe REACH z namenom, da zaščitimo zdravje ljudi in okolje pred strupenimi učinki svinca;

POZIVAMO vlade držav vzdolž jadranske selitvene poti¹, da prepovejo tako uporabo svinčenega streliva v mokriščih kot tudi uporabo in odlaganje svinca v okolje nasploh;

POZIVAMO nacionalne vlade držav vzdolž jadranske selitvene poti¹, da okrepijo svoja prizadevanja v boju proti nezakoniti rabi strupenih vab za prostoživeče živali ter da sprejmejo in uresničujejo nacionalne načrte proti zastrupitvi v sklopu projekta LIFE Balkan Detox, tudi z uporabo pristojnosti, pridobljenih v okviru Wildlife Crime Academy¹⁵, in pobud za krepitev pristojnosti, doseženih v okviru drugih projektov (npr. projekt LIFE SWIPE)¹⁶.

Zadar, Hrvaška, 28. aprila 2022

¹⁵ <https://balkandetoxlife.eu/wildlife-crime-academy/>

¹⁶ <https://stopwildlifecrime.eu/>